

INSÄNDARE | 07.00

## Vi är ofta rättslösa i VA-frågor

0  
delningar

Grävmaskin gräver för kommunalt vatten och avlopp till ett fritidshus. De boende kunde hålla sig för skratt. Bilden är från annan ort.

Bild: TT

Hur är det möjligt att en fastighetsägare kan få en räkning från kommunen på flera hundra tusentals kronor utan att ha haft möjlighet att påverka den. Bakgrunden är att kommunen fritt kan besluta om att skapa ett verksamhetsområde som ska försörjas med kommunalt vatten och avlopp.

Kommunen har ingen skyldighet att ge möjligheter för fastighetsägare att protestera innan beslut fattas. Hela processen är unik i ett rättssamhälle.

Politikernas tolkning av Lagen om Allmänna vattentjänster innebär att kommunen inte anser sig behöva bevisa att det föreligger problem med de enskilda VA-anläggningarna inom ett geografiskt område innan man beslutar om att inrätta ett verksamhetsområde som drabbar alla fastighetsägare.

Enligt kommunen räcker det med en översiktlig bedömning för att fatta beslutet som kan innebära att människor får gå från hus och hem därför att man inte har råd att betala den påförda räkningen. Går man till banken för att låna pengar till anslutningsavgiften kan man få nej därför att man har för låga inkomster.

I programmet Kalla fakta på TV4 gavs för en tid sedan flera exempel på hur människor känner sig överkörda och de som försöker använda juridiken genom att överklaga de kommunala besluten har i samtliga fall förlorat processen gentemot kommunen. De har all anledning att känna sig rättslösa.

”

**Enligt kommunen räcker det med en översiktlig bedömning för att fatta beslutet som kan innebära att människor får gå från hus och hem därför att man inte har råd att betala den påförda räkningen.**

Om kommunen besiktigar ett enskilt avlopp och finner att det inte fungerar blir fastighetsägaren automatiskt sakägare vilket innebär möjlighet att överklaga och föra sin egen talan. Om kommunen däremot beslutar att inrätta ett verksamhetsområde för att bygga ut det kommunala VA-nätet har fastighetsägaren ingen talerätt och anses inte som sakägare

Innan kommunfullmäktige beslutar sig för att skapa ett nytt verksamhetsområde borde alla fastighetsägare underrättas om vad som är på gång. Fastighetsägarna får redovisa vilken typ av avloppsanläggning man har. Har man en bristfällig anläggning så kan kommunen ålägga fastighetsägaren att åtgärda den. Genom denna noggranna kartläggning får man ett bra underlag för politiska beslut om behovet av inrättandet av nya verksamhetsområden eller andra alternativa lösningar.

Ett argument som ofta används är att enskilda avloppsanläggningar påverkar tillförseln av fosfor till hav, sjöar och vattendrag som i sig skapar övergödning. Man bortser då ifrån att marken har förmåga att binda fosfor och samtidigt får man en bra avdödning av mikroorganismer.

De som förordar en utbyggnad av det kommunala VA-nätet tror ofta att det är den bästa miljölösningen, men glömmer samtidigt att man tar bort kretsloppet av näring när man binder fosfor med en fällningskemikalie som gör att slammet inte går att använda i jordbruket.

I många fall finns inte behovet att skapa nya verksamhetsområden utan de traditionella lösningarna med enskilda avloppsanläggningar är ur miljösynpunkt bra alternativ. Påpekar man brister i enskilda anläggningar så väljer människor i de flesta fallen att åtgärda dem istället för att drabbas av anslutningsavgifter på flera hundratusentals kronor. Men det mest angelägna är att alla fastighetsägare blir sakägare i områden som planeras att anslutas till det kommunala VA-nätet och får rätten att driva sin talan gentemot kommunen.

**Roland Ekstrand**, Svensk Klimatcertifiering

